

SLOVENSKÁ KOMISIA CHEMICKÉJ OLYMPIÁDY

CHEMICKÁ OLYMPIÁDA

53. ročník, školský rok 2016/2017

Kategória D

Domáce kolo

TEORETICKÉ A PRAKTICKÉ ÚLOHY

odpoveďový hárok

TEORETICKÉ ÚLOHY

Chemická olympiáda – kategória D – 53. ročník – šk. rok 2016/17
Domáce kolo

Meno: .....

Odpoved'ový hárok

Spolu bodov: .....

Úloha 1 (18 b)

a) .....

b) .....

c) .....

d) .....

.....

e) .....

f) .....

Úloha 2 (30 b)

a)

	Uhlík	Kremík	Germánium	Cín	Olovo
Značka prvku					
Latinský názov					
Protónové číslo					
Počet elektrónových vrstiev atóme					
Počet elektrónov v poslednej vrstve					

b) A: .....

B: .....

C: .....

D: .....

c) 1. ....
.....
2. ....
3. ....

d) ....
.....

e) E: ..... F: .....
G: .....
H: .....
I: .....
J: .....
K: .....

f) L: .....

g) .....

Úloha 3 (12 b)

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

PRAKTICKÉ ÚLOHY

Meno: .....

Odpoved'ový hárok

Spolu bodov: .....

Úloha 1

Výsledky: hmotnosť práznej odparovacej misky ..... g

hmotnosť MgCO_3 ..... g

hmotnosť NH_4HCO_3 ..... g

Otázky:

- Prečo je vhodnejšie deliť zmes MgCO_3 + salajka (NH_4HCO_3) na základe ich odlišnej tepelnej stálosti a nie na základe ich rozpustnosti vo vode?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Napíšte vzorec ďalšieho hydrogenuhličitanu, ktorý býva súčasťou kypriacich práškov. Napíšte tiež jeho triviálny názov.

.....
.....

3. Vypočítajte hmotnostné zlomky $MgCO_3$ a NH_4HCO_3 v zmesi. Výsledky vyjadrite v %.

Úloha 2

Výsledky:

	Voda*	pH	Výluh červenej kapusty**
1			
2			
3			
4			
5			
6			

* doplniť, či sa látka rozpustila alebo nie

** doplniť výsledné sfarbenie výluhu

Otázka:

4. **Doplňte nasledovné tvrdenia tak, aby boli pravdivé (doplnky vyberajte zo záťvoriek):**

Uhličitany alkalických kovov sú vo vode ..... (menej rozpustné/rozpustnejšie) ako uhličitany kovov alkalických zemín. Vodné roztoky hydrogenuhličitanov alkalických kovov sú ..... (zásaditejšie, menej zásadité) ako príslušné uhličitany.

Úloha 3

Otázky:

5. **Opíšte ako sa zmenilo sfarbenie roztoku v kadičke 1 počas zavádzania CO₂. Vysvetlite, prečo nastala zmena sfarbenia.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. **Opíšte, čo ste pozorovali v 4. bode pracovného postupu. Svoje pozorovanie vysvetlite.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Opíšte, čo ste pozorovali v 5. bode pracovného postupu. Svoje pozorovanie vysvetlite.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Autori: RNDr. Helena Vicenová (vedúca autorského kolektívu),

RNDr. Jana Chrappová, PhD.

Recenzenti: PaedDr. Pavol Bernáth, Adam Palenčár

Redakčná úprava: RNDr. Helena Vicenová

Slovenská komisia chemickej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2016